

Csepeliek a Szent Erzsébet Év zárásán

Az egész kerület életét meghatározza a szakrális megemlékezés lezárása

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia által meghirdetett Szent Erzsébet Év hét végén zárult le. Ünnepi szentmisékkal emlékeztek meg Árpád-házi Szent Erzsébet születésének 800. évfordulójáról Budafok-Tétyben is; a Csepel-Belvárosi Római Katolikus Egyházközség színjátszó csoportja pedig a Csepel-sziget északi részén, Halásztelken Szent Erzsébetről szóló színdarabbal ünnepelt.

A legvalószínűbb az, hogy Erzsébet Sárospatakon született; itt tartották az év hivatalos lezárását is. Erzsébet apja a történelemben leginkább az Aranybulláról, az irodalomban Katona József révén pedig a Bánk bánból ismert II. András királyunk. Édesanyja, II. András első felesége, Gertrudis a magyar urak merényletének áldozata lett. A gyermek Erzsébetet szülei egészen korán eljegyeztették a thüringiai örgróf, Hermann hasonló nevű fiával, ezért négyéves korában – hatalmas kincsek kíséretében – útnak indították Pozsonyól. Azt szerették volna, hogy uralkodói családban nevelkedjék, ismerkedjen meg udvar szokásaival, de a lányra nem hatottak a fényes külsőségek. Leendő apósa és anyósa, Zsófia grófnő ellenérzéssel figyelte, hogy a gyermeklány nem hajlandó uralkodói szokásokat felvenni. A legegyszerűbb embert is magával egyenrangúnak tekintette. Mélyen valóságos viselkedése kisebb mértékben szűrt szemet, mint alázata és jótékonykodása. Thüringiai tartózkodása során helyzete többször megrendült, bár a vár népe szerette az önzetlen gyermeket. Először akkor lett helyzete bizonytalan, amikor jövendőbelije, a betegeskedő Hermann – 19 évesen – meghalt. A főlössé vált leányt szívesen hazaküldték volna, de játszópajtása, a nála hét évvel idősebb Lajos feleségül kérte, és nagy pompával el is vette. Erzsébetet a szerelem nem távolította el Istentől. Első gyermekének születése után árva gyerekek számára alapított menhelyet. Később kórházat is alapított, ahol maga ápolta a betegeket; sűrűn tartott lelki-gyakorlatokat is. Az egymást nagyon

Szent Erzsébet vallásos viselkedése kisebb mértékben szűrt szemet, mint jótékonykodása

szerető két fiatal boldogsága rövid ideig tartott, mert Lajos elkötelezte magát a kereszties hadjárat mellett. A férj a Szentföldre el sem jutott; betegségben halt meg; Erzsébet már csak holtan látta viszont. Innentől már senki nem volt, aki megvédje őt a hatalomvágyó rokonoktól, akik erősen tartottak attól, hogy az özvegy az udvar javait szétosztogassa. A család Wartburg várából gyakor-

latilag elűzte. Ettől kezdve minden erejével Istent és az elesetteket szolgálta. Marburgban halt meg, ezek látogattak el a temetésre.

Példás élete előtt ma is sokan tisztelnek. A Csepel-Belvárosi Római Katolikus Egyházközség 2003-ban alakult Sekrestye Színpad nevű amatőr társulata például az Árpád-házi Szent Erzsébet legendája című darabot adta elő november 16-án, pénteken a halásztelki Szent Erzsébet templomban, ahol az ünnepi szentmisét Spányi Antal, a székesfehérvári megyés püspök celebrálta. A Pohárnok Jenő azonos című színművét bemutató társulat valamennyi tagja csepeli. Vezetőjük a címszerepet játszó és drámapedagógia végzettséggel is rendelkező Sztancsikné Losonci Timea Dóra, aki egyébként Csepelen világi lelképásztori kisegítő. A darabot az ő irányításával dolgozták át, hogy a tíz szereplővel, egy technikussal és egy kellékeskel felálló kis társulat egyáltalán elő tudja adni. A társulat tagjai többségében felnőttek, de az utóbbi időben már középiskolásokkal is dolgozik a Sekrestye Színpad, amely vasárnaponként próbál, és egyre több előadást tart. Az eredetileg kétfelvonásos alakított, a rózsacsodával véget érő darabot

Erzsébet, az eszmény

A piarista tanár és költő, író Sík Sándor szerint Erzsébet a női eszmény megtestesülése. Ennek lényege az odaadás, amelyben úgy kifejlődik a lélek ereje, hogy végül hősiességgé nő. Szent Erzsébet megtestesíti a hitves eszményét, aki odaadó és hűséges. Erzsébet több szokást is megváltoztatott mindkét udvarnál. Thüringiában az udvari lakomáknál mindig a férje mellé ült – ezzel is jelezve, hogy mennyire nem akar elszakadni tőle. Bár a végletekig puritán nő volt, hogy férjének tessenek, időnként szép ruhát öltött magára. Urát minden-hová elkísérte. Ha férje nem volt vele, gyászruhát öltött. Amikor pedig elveszítette, örök gyászban maradt; fogadalmát, mely szerint soha többet nem megy férjhez, mindvégig betartotta, pedig II. Frigyes császár is feleségül kérte őt. Erzsébet az ideális anya is. Lajos halála után egyedül nevelte három gyermekét. Földönfutóként is helytáll az anyaszerepben. Életében mindenkire volt gondja. Férje és gyerekei mellett egész háza népét támogatta szeretetével, tevékenységével, a rászorulókat pedig értékeivel, élelemmel, ruhával; végül munkájával, gyógyító, ápoló tevékenységével.

A rózsacsoda legendáját sok festő megörökítette

A Szent Erzsébethez kapcsolódó leginkább ismert történet a rózsacsoda. Ez az a legenda, amelyet a legtöbb szentképen lehet látni; különböző korokban számtalan festő örökítette meg ezt az epizódot. A szegények iránt egész életében elkötelezett Erzsébet rózsacsodáját a magyar legenda a királylány négyéves korára, tehát magyarországi tartózkodására teszi. A gyermek Erzsébet gyakran vitt ki titokban az udvari konyhából élelmet a szegényeknek. Többségében úgy tartják, hogy thüringiai tartózkodása alatt, már özvegyként történt vele az eset, amikor a karján lévő kosárral a szegényekhez indult, hogy enni adjon nekik. A férje halála után a hatalomra törő Henrik állította meg őt, kérdvén, mit visz a kosárban. Erzsébet, aki tudta, hogy nem nézik jó szemmel jótékonykodását, azt válaszolta, hogy rózsát. Ezután, amikor Henrik felemelte a fedelet, és belenézett a kosárba, akkor láthatta, hogy ott valóban rózsák vannak. Isten tehát nem hagyta, hogy hazugságban maradjon Erzsébet. A rózsacsoda természetesen egyfajta szimbólum is. „A szeretet szépsége, amelynek legnagyobb szimbóluma a rózsacsoda: a rózsák, amelyet kenyérből változtatott rózsává a szeretet. A kenyér a jóság képe, a rózsák a szépség. Kenyérből rózsák: jóságból szépség, diadalmas szépség – ez az örök női eszmény, amely, magasba von.” (Sík Sándor)

Halásztelken egy részben mutatták be, mint mindenhol máshol, ha utazó darabként adják elő. A társulat szerepelt a Városmiszió is; itt látta meg őket a bagyi plébános, és ennek is köszönhető, hogy november 24-én egy nap alatt háromszor is előadják ugyanezt a darabot Bagon, illetve Hévízgyörkön. Az első általuk előadott mű még csak 11 perces volt, a Szent Erzsébet legendája viszont már éppen egy óra. Az amatőr színeszek november és december között tíz előadásban 10 darabot adnak elő; ilyen mértékű turnéra, illetve sorozatra még nem volt példa az elmúlt négy évben.

A csepeliek másfajta emléket is őriznek a Szent Erzsébet év alkalmából. A Béke téri Jézus Szíve templom esperese, Kispál György plébános záróbeszédet szervezett még az idén májusban. A buszos kirándulás utasai meglátogatták Wartburg várát, ahol élete legnagyobb részét töltötte Erzsébet, és elmentek Marburgba is, ahol meghalt a szentéletű fiatalasszony. Az útról Semegi József, az egyházközség képviselő-testületi elnöke készített útifilmet, amelyet videóra rögzített. Ezt, amely alapját képezi egy most készülő ismeretterjesztő filmnek, át is adta utastársainak, mindenki kapott egy-egy kazettát.